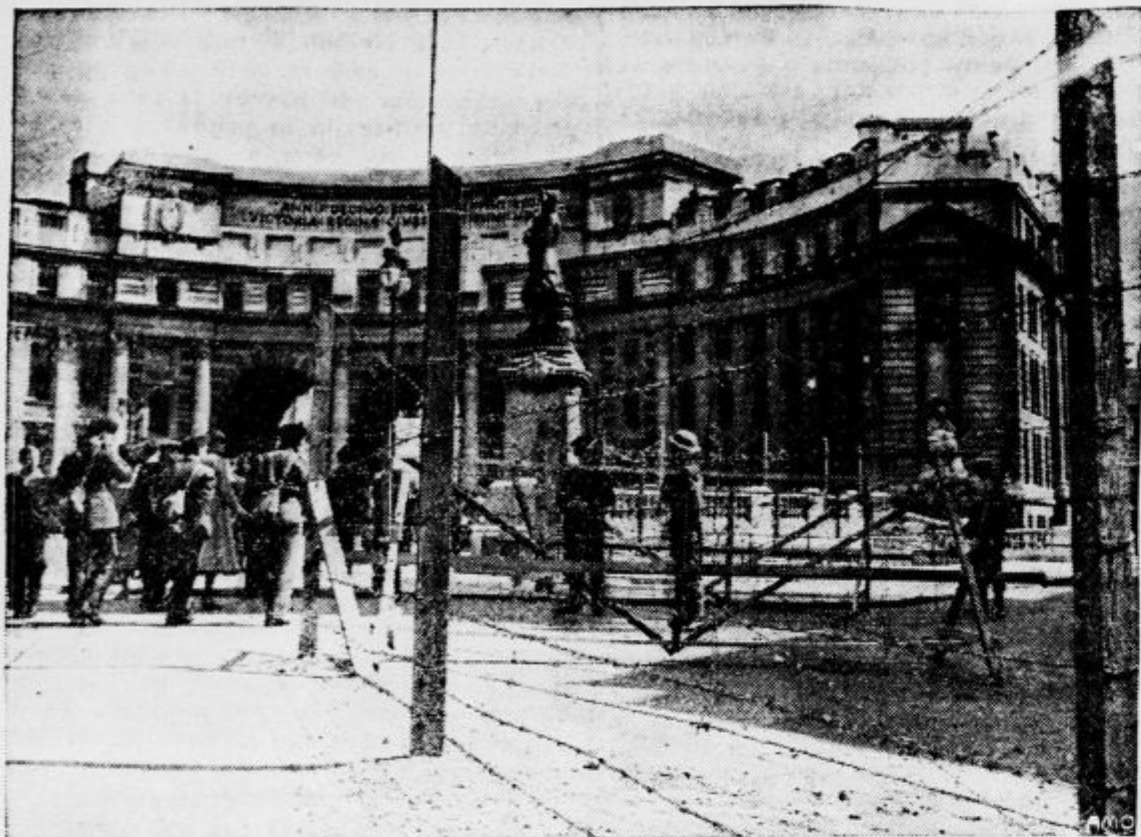

London v pripravljenosti

Skoro vsako večje poslojje v Londonu je danes opasano z bodečo žico

Za hrbtom Maginotove črte

Kraji iz zadnjih vojnih dogodkov

Zadnja vojna poročila so omenjala Langreško planoto, ki se razprostira jugovzhodno od Pariza in je od njega oddaljena kakšnih 200 km. Tu je ločnica med rekami, ki tečejo v severno smer proti Atlantiku in na drugi strani številnih majhnih pritokov Saone, ki se sama izliva v Rodan. Med pomembnimi rekami, ki tu izvirajo, so Moza, Marna in Seina. Langres sam je gorsko mesto s kakšnimi 8000 prebivalci, ki ima s svojo 200 m nižjo železniško postajo zvezo s pomočjo vzpenjače. Iz Langresa je opaziti francosko industrijsko ozemlje z važnimi mesti Dijon, Besançon in v srednjem veku glavno mesto grofije Burgundske in je šele 1679. pripadel Franciji. Sloviti graditelj trdnjav Vauban ga je spremenil v močno trdnjavo. Danes šteje kakšnih 60.000 prebivalcev in je sedež številnih tovarn za ure, avtomobile in umetno svilo.

Jugovzhodno od tega mesta, tik ob švicarski meji je Pontalier z 12.000 prebivalci. Tu izdelujejo motorje, ure, avtomobile in tekstilno blago. Kraj je imel precejšnjo ulogo že v nemško-francoski vojni 1870-71., ko se je francoski general Bourbaki,

ki so ga Nemci porazili pri Belfortu, tukaj s svojimi četami umaknil na švicarsko ozemlje.

Z omenjeno vojno in drugimi iz prejšnjih stoletij je zvezano tudi ime mesta Orleansa. 4. dec. 1870. so Nemci tukaj uničili porazili francosko armado, ki je skušala priti obleganemu Parizu na pomoč. Danes šteje Orleans 72.000 prebivalcev, je sedež živahne trgovine ob Lotri, glavni francoski reki ter pomembne železne, tekstilne in živilske industrije.

Iz Posaarja so Nemci izvedli v zadnjih dneh napad na Maginotovo linijo in jo predrli med St. Avoldom ter Saarlbom. Obe mesti sta bili do svetovne vojne nemški. Zgornji Ren so Nemci sedaj prekrčili v bližini Colmarja, glavnega mesta Zgornje Alzask, ki šteje kakšnih 50.000 prebivalcev.

V Loreni leži mesteca Saarbourg s kakšnimi 900 prebivalci, kjer se je že v avgustu 1914. vršila krvava bitka med Nemci in Francozi.

Mesteca Chateau Salins in Dieuze, vsako po 2500 prebivalcev, imata večje solne rudnike.

Nemške oklopne divizije

Številčna in kakovostna premoč nad Francozi

Poročevalec »United Press« na zapadni fronti piše, da je številčna in kakovostna moč nemških oklopnih divizij po izjavah francoskih častnikov, ki so se udeležili bitke ob Aisni, kjer so ustavili neki nemški

Slovo na Brennerju

Spricho napovedanega sestanka med Hitlerjem in Mussolinijem postaja zopet zanimiv ta posnetek, napravljen ob slovesu obeh državnikov zadnjič na Brennerju

napad s tanki, naravnost neverjetna. V mnogih bojih so stali francoski tanki pred desetkratno sovražno premočjo. V ostalem govoru vse v francoski vojski o ameriških letalih. Teh ne more biti nikoli preveč. Častniki iz francoskih tankov vprašujejo s skrbjo, ali morejo računati na dobavo tisočev ameriških tankov.

Kakor so povedali poročevalcu, sestoji nemška oklopna divizija, takšna, kakršna je v maju prebila francoske črte pri Sedan, iz dveh oklopnih polkov po 250 tankov raznih vrst, in sicer iz 50 težkih tankov po 30 do 40 ton, iz 50 tankov s povprečno težo 15 ton ter iz 150 tankov po 8 ton in 250 tankov po 6 ton. Ti najlažji tanki rabijo kot prednja straža in za izvide. Toda takšno ogromno maso 500 oklopnih pošasti spremlja še 24 10,5-centimetrovskih topov na traktorjih, bataljon topništva zopert tanke s 36 topovi in težko oborožen ter motoriziran pehotni polk, kakor tudi motoriziran pionirski bataljon.

Nemška oklopna divizija je po svoji organizaciji podobna brodogradu. Tudi v stiku z nasprotnikom in v bojnem redu temelji na mornariški taktiki. 10,5-centimetrovski topovi rabijo za to, da držijo nasprotnika daleč in uničijo ovire, ki bi se postavile tankom na pot, topove zoper tanke pa uporabljajo v prednji črti, da bi nasprotnikovim tankom preprečili napadalne akcije.

Usoda zaročnega prstana

Te dni je nek kmet iz okolice Rendsburga v Nemčiji pri jedi našel med fižolom zlat zaročni prstan. Ko ga je začudeno pokazal ženi, mu je ta dejala, da je mlado dekle, ki je v jeseni pomagalo pri vkuhanju fižola, ta prstan ob ognjišču izgubilo. Prstan je padel v lonec in je prišel od tam s fižolom v kozarec. Kmet je zaročni prstan dekletu vrnil.

Sonce zažgalo fotografsko trgovino

Te dni je nastal v neki fotografski trgovini v Buenos Airesu požar, ki mu vzroka splošno niso vedeli pojasniti. Ogenj je nastal v izloženem oknu, kjer ni imel nihče nobenega opravka, a baš zaradi tega so potem vzrok ugotovili. Sonce je sijalo skozi optične priprave v izloženem oknu tako, da so se osredotočile njegove žarke na vnetljivo dekoracijsko blago, ki je začelo goreti.

Psihologija plačevanja

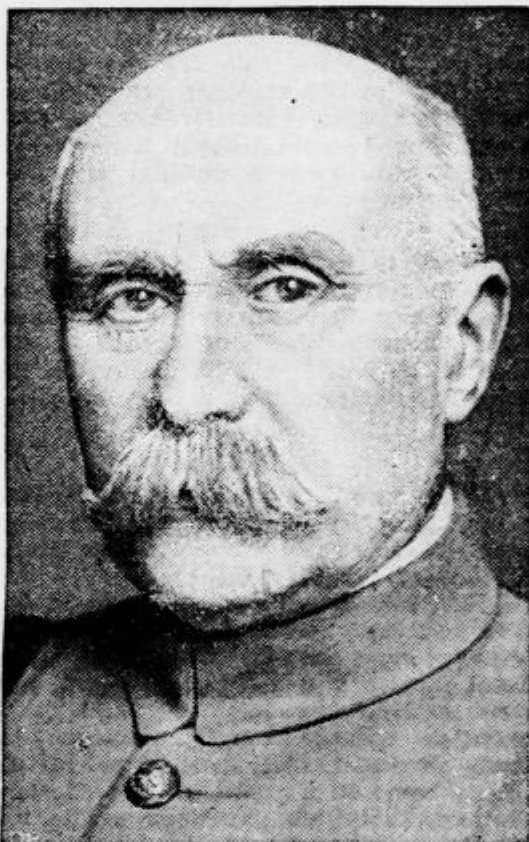
Neki ameriški list priobčuje majhno razpravo o tem, kako ljudje denar izdajajo in sprejemajo.

Mnogi ljudje denar brezbrizno izdajajo in sprejemajo, kakor da nima nobene vrednosti. Morda točno vedo, koliko so ga izdali ali sprejeli, a tega ne pokažejo. Skopuh pokaže takoj na obrazu in v kretnjah, da ima denar v njegovem življenju glavno ulogo. Kadar denar sprejema, iztegne roko nehotno hitro po njem. Potem denar vedno počasi in z užitek prešteje. Pogosto ga malo pridrži v roki, kakor da mu je sam dotik z njim prijeten. Skopuh denar tudi počasi odšteva, kakor da se mu upira ločiti se od njega.

Aktovka z važnimi dokumenti

Associated Press poroča, da je osební kurir angleškega kralja Robinson, ki je odletel te dni z važnimi dokumenti za britsko veleposlaništvo v Washingtonu, poskrbel za izredne varnostne ukrepe. Ponoči je Robinson na teh dokumentih tako rekoč spal. Podnevi je bila aktovka s temi dokumenti z vrvo privezana k njegovi roki. Za primer, da bi letalo strmoglavilo v morje, so poskrbeli, da se bo aktovka takoj in zanesljivo potopila, in sicer so jo obežili s svinčeno utežjo.

Ponučnik premirja

Predsednik nove francoske vlade, maršal Pétain

Manevri ob Suez

Egiptski kralj Faruk in general Wilson

Šolarji nadomestujejo delavce

V švicarskem kantonu Vaud so morali zaradi mobilizacijskih ukrepov moškega prebivalstva šolarji prijeti za delo na kmetijah

London v sedanjem času

Zveza za zatiranje sovražnih vesti

O tem, kako se je življenje v britski prestolnici spričo grozeče nevarnosti spremenilo, poroča londonski dopisnik madridskega dnevnika »ABC«. Cene živila so se podvojile in pokazala se je nenadno cela vrsta neprijetnosti: velike zamude pošte, prepovedi na gibanju v okolici mesta, nadzorstvo nad vsemi tujci, tudi nad tistimi, ki so bili brezpogojno zanesljivi, končno mnoge nezgode, ki jih povzročajo zatemnitevi.

Javna poslopja so se spremenila v trdnjave, javne prometne pripomočke so zakrinkali. Med tem ko so se angleški vojaki v Flandriji obupno borili za svoje življenje,

je bilo videti na londonskih cestah sto tisoče mladih, za vojaško službo sposobnih moških, ki so mirno opravljali svoja vsakdanja dela. Nad tem so se že Francozi bridko pritoževali. Angleška vlada je postala po vsej priliki nervozna, ker londonsko prebivalstvo poročil angleškega informacijskega ministrstva ne jemlje več resno.

Da bi zavrli razširjanja sovražnih vesti, mislijo organizirati posebno zvezo, ki bodo njeni člani razdeljeni na poedine ceste in bodo demantirali domnevne sovražne krive vesti ter propagirali uradne britske informacije.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je bivši francoski min. predsednik Reynaud z letalom odpotoval v Ameriko;

da je španija zasedla Tanger no predhodnem sporazumu

da se bosta Hitler in Mussolini zaradi francoske ponudbe verjetno sestala v Monakovem, Innsbrucku ali pa na Brennerju;

da se vrše v Kremlju neprestani sestanki, ki so verjetno političnega in vojaškega značaja;

da se polkovnik Charles Lindbergh odločno protivi poseganju Zedinjenih držav v sedanjo vojno;

da se z vso naglico izvaja evakuacija Aleksandrije. Prebivalstvo se umika v notranjost dežele;

da je ostala dragocena katedrala v Rouenu nepoškodovana.

Vestna Finska

Finsko poslaništvo v Washingtonu je sporočilo, da bo njegova dežela navzlic oslavitvi, ki jo je doživela po vojni z Rusijo, točno plačala obrok vojnega posojila v znesku 150.000 dolarjev, ki ga mora plačati v mesecu juniju. Finska je spet edina država na svetu, ki odplačuje svoje dolge do Zedinjenih držav, kakor se je z njimi pogodila.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kako žive ženske

Neka ameriška statistika ugotavlja, da žive žene povprečno 75 let. Omožijo se okoli svojega 26. leta, rode po enega otroka, ki tehta 550 g, same pa tehtajo povprečno 60 kg, visoke so 1,72, gredo po tridesetkrat na leto v kino, prespijo 26 let svojega življenja, osem let se bavijo z gospodinjstvi in 26 tisočkrat si umijejo zobe. Ta statistika se nanaša seveda v prvi vrsti na Ameriko.

Vodni vrtinci

Opazovanje in filmski posnetki velikega števila vodnih vrtincev so spravili na dan nenavadno dejstvo, da se vrtinci na južni polobli vrtijo v smeri kakor kazalci na ur, na severni polobli pa narobe. Bržkone se to dogaja pod vplivom zemeljskega vrtenja.

A NEKDOTA

General Grant je ohranil svoje preproste vojaške navade še potem, ko so ga izvolili za predsednika Zedinjenih držav. Nekaj jutra ga je nekdo zalotil, ko si je čistil škornje.

»Kako? Škornje si čistite, gospod predsednik?« je vzkliknil obiskovalec v grozi. »Da. Ali naj čistim morda škornje drugih ljudi?« je odvrnil Grant.

VSAK DAN ENA

»Če prav sodim, greste na počitnice?« »Tako je. In vi?« »Jaz se vracam s počitnic.« (»Arche«)

MICHEL ZEVACO:

142

Don Juan

ROMAN.

Corentin je v kuhinji pripravoval zbranim služkinjam in strežajkam, kako je dokazoval osuplim sodnikom korist množevstva, zaradi česar so ga neutežoma izpustili na svobodo. To razlago je bil našel na dnu steklenice starega burgundca, ki mu jo je bila poklonila gospa Gregorjeva v proslavo njegove vrnitve.

Nazadnje je zajadral v stanje duha, ki ni bilo več daleč od blaženosti; srce mu je prekipelo prizanesljivo ljubezni do vsega človeštva, in v možganih so mu vstajale sanje, ki so se zdele vrlemu slugi bližje od žive resničnosti.

Zdaj je že skoraj dvomil, ali ni res mnogoženeč, kakor so ga smehoma pitale strežajke, vsekako pa ni vedel, ali ni vendarle popeljal zale Denizke k oltarju svetega Mederika.

»Nekaj je moralo biti,« je ponavljal sam pri sebi, »drugače ne bi tako vreščala. Hoj, ali sem mar zlezal v zakonski jarem, ne da bi sam kaj vedel o tem?«

Poredne strežajke so ga venomer dražile z Denizkinim imenom ter ga obsipale z namigi, ki so mu poganjali rdečico v obraz; vse to pa je povzročilo, da mu je vstajala v duhu ljubka slika Dimanchevine hčereke, tako mamljiva, da je niti hlapovi burgundca niso mogli pregnati. Z ganjenostjo in ponosom se je spominjal tistega jutra v Ulici svetega

Antona, ko se oder podrl in je bil Corentin tako srečen, da je prestregel zalo dekletce v naročje.

»Rešil sem jo,« je modroval sam pri sebi. »Vendar: ali je to že dokaz, da sem se z njo tudi oženil?« »Jakomin! Jakomin!« je tedaj zavpil don Juan.

Jata strežajk se je prestrašena razpršila. Corentin je stopil naprej.

»A, tukaj si! Imaš mošnjo? Prav. Pojdi z menoj... Kaj se režiš od uhlja do uhlja, bedak, in ganljivo zavijaš oči?«

»Gospod,« je dejal Corentin, »kako mislite: ali sem se poročil z njo ali se nisem?«

Don Juan je obstal kakor vkopan in pazljivo uprl oči v Corentina, mereč ga s pogledom umetnika, ki mahoma opazi, da mu nastaja pod roko mojstrovina, čeprav je bil že obupal nad tem, da bi jo kdaj ustvaril.

»S kom?« je resnobno vprašal.

»I, z Denizko, saj veste.«

»A, z Denizko? Vprašaj, ali si se poročil z njo?«

»Da, gospod. Po pravici vam povem, da se nič kaj prav ne spominjam.«

»To se drzneš vprašati mene? Mene, ki sem te spremljal k svetemu Mederiku? Mene, ki sem prisostvoval tvoji poroki! Mene, ki sem se v dobri veri podpisal kot prič in sem te celo počastil s tem, da sem odvedel tvojo ženo domov!«

»Torej je resnica?« je zajecjal Corentin. »Kaj naj po tem takem...«

»Kako: kaj naj po tem takem? A? In še vpra-

šuješ, ali je res? Se mar pripravljaj, zločinec, da bi zapustil svojo ženo?«

»Svojo ženo?«

»Kakopak! Menda ne porečeš, da je moja? In da sem mnogoženeč jaz, kaj ne?«

Corentin se je globoko zamislil:

»Torej ni več dvoma. Deniza je moja žena. Vse kaže, da se mi je v spominu nekaj zamotalo in zmešalo. Kajti vrag naj me vzame, če vem... in vendar... hm, gospod, spomin je orodje, ki se tako rado pokvari...«

»Kaj govoriš o spominu, nepridiprav? Corentin, ako zapustiš ženo, te spodim iz službe!«

Gospa Gregorjeva in roj njenih deklet so napeto spremljale ta prizor in v srcih pritrjevale gospodu, ki je s tako plemenitimi ogorčenjem branil srečo in čast mlade ženske proti nevednemu, nezvestemu možu. Don Juan je skrivaj jemal dokaze njihovega soglasja na znanje.

»Ubogi Corentin,« je nadaljeval s prizanesljivostjo čednostnega človeka, »nikar se ne delaj bolj črne, kot si. Morda te je vino tako zmešalo? Prepričan sem, da v dnu srca ljubiš svojo ženo in nisi zmožen grde iznevere, s katero si se pravkar še toliko nesramno ponašal.«

»Jaz da sem se ponašal...«

»Vsi smo te slišali. A nehajva govoriti o tem. Moja skrb bo, da se vrneš s plemenitejšim čuvstvom. Dotlej pa pojdi z menoj in nosi mošnjo, kajti mudi se mi plačati majhen dolg...«

Don Juan je med občudujočim mrmranjem gledalk in gledalcev zapustil kuhinjo, in Corentin je opote-

kaje se krenil za njim, pritiskaje si mošnjo z zlatniki na srce in zbegano misleč sam pri sebi:

»Kaj sem res takšen razbojnik? Jaz da bi zapustil ženo? Ne, ne, srce mi nikoli ne bi dalo. Prav je imel don Tenorio, ko je rekel, da se delam bolj črnega kot sem.«

Bralec je opazil, da si Corentin ni več belil glave z vprašanjem, ali je Denizin mož ali ne. To je bilo zanj poslednje utrjeno dejstvo. Edino, o čemer je še dvomil, je bilo to, ali je res hotel zapustiti svojo mlado ženo ali ne.

»Ne!« si je odločno zatrdil. »Ne, Jakomin Corentin ni zmožen tolikšne okrutnosti, tem bolj, ker je moja žena zala, da malo takih, in ker čutim do nje nekaj, česar še nisem čutil do nobene druge.«

To pot si je govoril Corentin čisto resnico. Mahoma pa je obstal in obmrli sredi ulice kakor čaplja, ki zasluži nevarnost.

»Oho,« je zamrmral, »kaj pa dela senor don Juan?... Kaj! V hišo hoče? Da, bogme! Vstopil je!... O, Gospod, kaj bo spet to?«

Don Juan se je okrenil:

»Nu, ali bo kaj? Naj te potegnem za uhlje?«

»Že grem!« je zastokal Corentin.

In storil je, kakor se spodobi, ter vstopil za gospodarjem v stanovanje gospe Jerome Dimancheve, ki je ob pogledu na dona Juana okamenela od presenečenja, med tem ko se je Deniza srdito in ogorčeno ozrla nanj, ki mu je bila v svoji nedolžnosti poklonila roko in srce.

»Samo poizkusi naj,« je sklenilo dekle, »samo drzne naj se poizkusiti — ali jih bo slišal!«

Rumunska politika

Predsednik vlade Tatarescu izjavlja, da bo Rumunija nadaljevala nevtralnostno in mirovno politiko v južno-vzhodni Evropi

Bukarešta, 18. junija. br. (Stefani). V zvezi z vestjo, da je sovjetska vlada pozvala rumunsko vlado, naj pošlje v Moskvo svojo delegacijo, da bi se pogajala o ureditvi vseh spornih vprašanj, so se te dni pojavile tudi govorice, da se je ministrijski predsednik Tatarescu odločil podati ostavko na svoj položaj. Kakor kaže, je Rusija v resnici postavila tako zahtevo, ki močno spominja na podoben pričetek lanskim pogajanjem baltičskih držav z Rusijo, vendar vest o tem doslej še ni bila ne v Moskvi ne v Bukarešti službeno potrjena.

Rumunska vlada je v poslednjih dneh razvila intenzivno politično akcijo, ki je prišla do izraza tudi v večeršnjih avdiencih predsednika poslanske zbornice, voditelja stranke narodne sloge prof. Jorge in ministrskega predsednika Tatarescu, še bolj pa na današnji seji vlade, ki je trajala skoraj vse dopoldne. Kakor poroča agencija Rador, je predsednik vlade Tatarescu na seji obširno poročal o najnovejšem razpletu mednarodnih dogodkov, o stališču Rumunije in še posebej o rumunski nevtralnosti in mirovni politiki v južnovzhodni Evropi. Pri tem je naglasil, da je Rumunija vztrajno in uspešno branila svoje nacionalne interese ter da namerava tudi v bodoče nadaljevati s tako politiko. Tatarescu je ob tej priliki razvil tudi podroben program rumunske politične akcije v najbližji bodočnosti.

Poslednji stavek komunikacije rumunske agencije o načrtih takojšnjih političnih ukrepov v tem smislu, da ministrijski predsednik namerava podati ostavko, morda več se njegov položaj v zadnjem času le še utrjuje.

Japonska in francoske kolonije v Aziji

Japonci za ohranitev statusa quo in proti prenosu mandata na kako tretjo državo

Tokio, 18. junija. AA. (DNB). »Asahi Simbun« piše o mednarodnem položaju, ki je nastal po zadnjih velikih dogodkih v Evropi in smatra, da se bodo mednarodni gospodarski krogi, ki so do zdaj sodelovali z Londonom kot največjim čimteljem na svetovnih tržiščih, zavzeli za novo orientacijo. To velja tudi za gospodarstvo Japonske, ki smatra, da je zdaj prisiljena prevzeti čisto nove vidike, ki se bodo razvijali po novem gospodarskem položaju na svetu. Novi položaj v Evropi bo brez dvoma povzročil globoke spremembe v mednarodnem finančnem in gospodarskem življenju.

O položaju francoskih kolonij v vzhodni Aziji pravi list, da je treba gledati nanj tako kakor na položaj Holandske Indije. Japonsko stališče statusa quo velja, kakor glede Holandske Indije zdaj tudi za francosko Indokino. Japonska vlada se ne bi mogla nikdar zavzemati za spremembo prejšnjega stanja francoske Indokine. Z ozirom na to ne bi mogla odobriti, da se mandat prenese na kako tretjo državo. Po udariti je treba tudi to, da je bilo stališče Indokine v japonsko-kitajskem sporu drugačno kot pa stališče Holandske Indije. Dočim je bila Holandska Indija stro-

Bukarešta, 18. junija. AA. (DNB). V današnji seji vlade je bilo objavljeno naslednje poročilo:

Predsednik vlade Tatarescu je poročal o splošnem položaju na podlagi zadnjih mednarodnih dogodkov. Točno je označil stališče Rumunije, katere politika je vedno stremela za ohranitev miru v južnovzhodni Evropi ter ohranitev narodnih interesov. Zatem je obvestil ministre o bodočem delu vlade. Potem pa so razpravljali o nekaterih zakonskih osnutkih. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnja seja vlade v Černovicah.

Vlada v latentni krizi

Bukarešta, 18. junija. o. Nocoj so se v takojšnjih političnih krogih znova razširile vesti o latentni vladni krizi, ki naj bi bila v zvezi z rusko zahtevo pogajanj o besarabskem vprašanju. Po teh vestih ni izključeno, da bo rumunska vlada še nocoj ali jutri podala kolektivno ostavko.

Berlin, 18. junija. br. DNB poroča iz Bukarešte, da so vsi člani rumunske vlade danes podali ostavko. Do tega je prišlo po posvetovanjih, ki jih je imel kralj Karol s svojim svetovalci pod vtisom najnovejših dogodkov v Evropi. Glede sestave nove rumunske vlade ni še nič znanega.

Prekop Bukarešta-Dunav

Bukarešta, 18. junija. AA. Rumunski časopisi pišejo, da so pristojne rumunske oblasti dovršile načrte za zgraditev prekopa, ki bo vezal Bukarešto z Dunavom. Po njem bodo lahko plule ladje po tisoč ton.

Beležke

Povezanost zunanje in notranje politike

»Hrvatski dnevnik« objavlja v svojem političnem pregledu beležko, ki se bavi z našim mednarodnim položajem in ki med drugim pravi:

»Kar se tiče zunanje političnega položaja je treba opozoriti na jasno linijo, o kateri vlada v vladni popolno soglasje. Prav sprito te linije je Jugoslaviji uspešno, da je ostala izven vojne. Sodelovanje zastopnikov in voditeljev Hrvatov v skupni vladi je največje jamstvo, da se ta zunanje politična linija ne bo samo ohranila, marveč da se bo po potrebi tudi ojačila sodelovanje z vsemi, ki prihajajo v poštev. V času, ko se pričena razprava o novi ureditvi Evrope, Jugoslavija ne more tvegati ponovne opozicije Hrvatov, do katere bi naravno prišlo, če se ne bi upoštevale pravice hrvatskega naroda. Zato je treba vse kombinacije, ki niso v skladu s tem dejstvom, sprejeti z največjim nezaupanjem.«

Proračun islamskega verskega poglavarja

V »Glasniku islamske verske zajednice« javlja reis ul ulema Spaho, da je ostal proračun za njegovo pisarno za leto 1940/41 nepotrjen, ker ga ni odobril vakufski sabor v Skopju. Ker je bil medtem postavljen komisariat v vakufskem saboru se je pojavilo sedaj vprašanje, ali ima komisariat pravico potrditi proračun vrhovne verske administracije naših muslimanov. Reis ul ulema izraža končno upanje, da se bo le posreželo nekako urediti vprašanje financiranja njegove pisarne.

Gospodarska razdelitev evropskega prostora

»Kölnische Zeitung« je začela objavljati serijo člankov o velikih gospodarskih prostorih na zemlji. V prvem članku podaja pisec, vseučiliški profesor Bruno Kuske iz Kölna, gospodarsko razdelitev Evrope. Po civilizacijski stopnji in po dosedanjem razvoju delovnih metod razlikuje nemški avtor tri večje gospodarske prostore v Evropi: zapadno - srednjeevropskega, severovzhodno-evropskega in južnoevropskega.

K zapadno-srednjeevropskemu prostoru spadajo po mnenju pisca kot jedro Nemčija, Anglija in Francija, razen tega pa tudi Belgija, Nizozemska, Danska in Švica. Velika Nemčija je dalje organsko vključena v ves ta prostor tudi Avstrijo in Češko-slovaško, torej dve v glavnem enako razviti državi. Zapadna Poljska je poprej tudi spadala sem, toda pod poljskim vladanjem so se na tem področju razvile prilike, ki so simptomatične za vzhod in ki jih bo treba sedaj spet odstraniti.

Vzhodno - severnoevropski gospodarski prostor sega v velikem loku od Norveške preko baltičskih držav, Rusije, Poljske in Madžarske do Bolgarije.

Južnoevropski gospodarski prostor pa obsega Portugalsko, Španijo Italijo in Grčijo ter se podaljšuje v Turčijo, Sirijo in Palestino.

Vatikansko glasilo v novi izdaji

Poročali smo, da je bila vest o ukinitvi vatikanskega organa »Osservatore Romano« demantirana. List dejansko še nadalje izhaja kot dnevnik, spremenil je le način poročanja. V glavnem je sedaj posvečen samo verskemu življenju v Italiji in drugod, medtem ko je svoja politična poročila omejil do skrajnosti. Tako objavlja na primer v rubriki »Italijanske vesti« vsa pomembnejša notranjepolitična italijanska obvestila, v rubriki »Zadnje vesti in radijske informacije« pa v glavnem poročila italijanske agencije Stefani ter nekaj drugih vesti, zgoščenih v kratke vrste, v glavnem kot registracijo najpomembnejših dogodkov. Povsem pa so izpadli vsi dosedanja redakcijski komentarji zunanje političnih dogodkov, med poročili pa vsa poročila inozemskih agencij razen italijanske službene agencije.

Smrt znanega ruskega geologa

Moskvi, 18. junija. AA. (Tass). Včeraj je umrl znan ruski geolog, član Akademije Andrej Dimitrijevič Arhangelski. Znan je bil posebno kot raziskovalec petrolejskih polj.

Bolgarski zadržniki na Oplencu

Beograd, 18. jun. p. Bolgarski zadržniki so bili danes na Oplencu. Položili so venec na grob pokojnega kralja Aleksandra. Pozneje so bili gostje v Vendiški zadruzi, kjer so jih lepo pogostili. Nazaj grede so se ustavili na Avali, kjer so se poklonili pred spomenikom Neznanega junaka.

Za jugoslovensko-bolgarsko združniško razstavo vlada v Beogradu zelo veliko zanimanje. Nešteto je bilo že obiskovalcev razstave na vselejmu in danes si jo je ogledal tudi ministrijski predsednik.

Obisk madžarskega trgovinskega ministra

Beograd, 18. jun. p. Koncem tega tedna pride v Beograd na obisk madžarski trgovinski minister Varga. V petek odpotuje iz Budimpešte v srenstvenu budimpeštanskega župana Karafata, šefa oddelka trgovinskega ministrstva Schlicka in ministrijskega svetnika Flucka.

Velika neurja v Srbiji

Beograd, 18. jun. p. V srednji in južni Srbiji so danes velika neurja napravila milijonsko škodo. Ponekod, posebno v južni Srbiji, je padala tudi toča, ki je uničila mnogo posevkov.

Iz Arandjelovca poročajo, da se je tam utrgal oblak. Pičlo uro je bilo kakor iz škafa. Za hip je bila vsa okolica takorekoko preplavljena. Silni naliiv je napravil veliko škodo.

V Bitolju in okolici je bil prav tako izredno velik naliiv. V hipu se je črna reka razlila čez begrove in preplavila na tisoče hektarov polja. Poplava in neurje sta povzročila milijonsko škodo.

Tudi iz Lajkovca poročajo o strašnem neurju s točo. Toča je tam pobila osebe na polju in poškodovala mnogo sadne drevja.

Položaj na bojiščih

Nemško prodiranje od nedelje dalje

S pritaženim dihom opazuje svet bližajočo se zaključek druge faze gigantskih nemških ofenzivnih operacij proti zapadnim velesilam, ki so se pričele v zori 10. maja in privedle v prvi fazi do zloma nizozemske in belgijske vojske, v drugi fazi pa do katastrofe francoskih armad. Operacije, ki so se vršile pretekle tedne med Kanalom in Maginotovo linijo, so bile z nemške strani tako dalekosežno in genialno zamišljene, da bodo o njih razpravljali vojni strokovnjaki vseh narodov še desetletja. Bile so drzne, a pri tem v svojem bistvu tudi slaba preprostost. Slonele so na izkušnjah svetovne vojne, da ima največji izgledov za zmago tista vojska, ki je prežeta borbenega duha, preziranjja smrti in odločnosti ter opremljena v največji mogoči meri z modernimi tehničnimi pripomočki.

Kriza francoske vojske je nastopila tisti trenutek, ko so zlomile nemške oklopne divizije v strahovitom naletu francoski odpor v Sampanji in v Argonskem gozdu ter udrele med Verdunom in Reimsom kot jekleni hudourniki proti jugu. V tem trenutku je bil ves francoski stalni utrjeni sistem Maginotove linije onasnno omajen ter je bilo prisiljeno francosko vojno vodstvo odrediti izpraznjen njegov severni del. V nedeljo in ponedeljek se je položaj tako poslabšal, da je bila katastrofa neizbežna, ker so nemške oklopne enice v dveh dneh prevalele skoro 200 km in dosegle švicarsko mejo ter s tem Maginotovo črto v zaledju odrezale. Očitno je nastopil med francoskimi četami v tem predelu tudi moralen zlom, tako da niso bile več sposobne za učinkovit odpor.

Posamezni odseki Maginotove linije pa se tu in tam še upirajo. Vedno bolj se zdi, da je francosko vojno vodstvo polagalo preveč važnosti na Maginotovo črto in

krilo v njeni senc slabo francoske vojske, ki ni bila prepojena ofenzivnega duha. Nemške blindirane divizije so v zaledju evakuirane severne Maginotove črte zavzele medtem že Metz in Belfort, Besancon, Dijon. Chalom in središče francoske oboroževalne industrije Creuzot. Prišlo je s tem do sedaj do najbolj južne točke svojega prodiranja. Te velike teritorialne uspehe je pripisati deloma tudi dejstvu, da so se francoske divizije, ki so bile nameščen v trikutu med Longwyjem-Saarbrückenom in Basiom, umaknile na jug in se pridružile francoski vojski, ki stoji na Savojskih Alpah proti italijanski vojski.

O položaju med najbolj južno točko nemškega prodora pri Creuzotu in med morjem so poročila zelo redkobesedna. Gotovo je samo, da se posamezni odseki francoskih čet še vedno branijo in poskušajo zavreti tempo nemškega prodiranja preko Loire. Poslednja zapoved francoskega vrhovnega vojnega poveljstva dokazuje, da polaga to še vedno veliko važnost na obrambo za slučaj, če ne bi prišlo do sklenitve separatnega mira. Nemške čete operirajo trenutno na tem predelu med Caenom in Le Mansom ter Orleansom in Neversom, kjer poskušajo onemogočiti zaustavitev umika francoskih čet na Loire.

Po zlomu francoske vojske nastopajo za Anglijo težki in usodepolni dnevi. Ni izključeno, da se bo že v bližnjih dneh morala tudi ona boriti na svojih tleh proti nemškemu napadamu.

Vloga Rusije, ki je v teku dveh dni zavzela tri države in z njimi nadvse važne ofenzivne in defenzivne postojanke na kopnem in v Baltiku ter s tem podaljšala svojo mejo z Nemčijo od Karpatov do Norveške postaja od dne do dne bolj zagotvetna. Gotovo je, da je danes strateški položaj sovjetske Rusije v primeru s položajem ob izbruhu sedanje vojne septembra lanskega leta precej boljši. — X. J.

Še o vzrokih porazov francosko-angleške vojske

Članek našega vojaškega strokovnjaka v beograjskem »Vremenu« — Hibe sestavljenih vojsk — Nerazumevanje novega razvoja v taktiki in tehniki

O zlomu francoske vojske razpravlja v »Vremenu« naš vojaški strokovnjak E. M., ki ugotavlja, da so koalicijske armade sedjoče, iz vojsk več držav in narodov, vedno slabše vodene kakor pa homogene vojske istega naroda. Koalicijske vojske imajo vedno bolj ohlapno poveljstvo ter se morajo neprestano boriti z egoističnimi čustvi ene in druge koalirane države. Poveljstvo koaliranih vojsk se izvršuje preko odbov, poveljstvo homogenih vojsk, kakor je nemška, pa je odvisno samo od volje in odločitve enega človeka. Vojska, ki je vodena po enotni, odločni komandi, je mnogo bolj udarna in ofenzivna, kakor pa vojska, ki sprejema povelja kot plod kompromisov med različnimi gledanji na stratežične in taktične probleme.

Trenja v stratežičnem vodstvu, kateremu so izpostavljene vse koalirane vojske, znatno oslabe njihovo skupno udarno in obrambno moč. Ta trenja lahko postanejo v sodelovanje enega ali drugega partnerja. To se je pokazalo na belgijskem bojišču, kjer se je iz prvotnega nezaupanja v učinkovito pomoč Francozov in Angležev stvorilo prepričanje pri belgijskem kralju, da hočejo zavezniki samo izrabljati belgijsko vojsko za zaščito svojega umika preko Kanala. Po zatrtju poznavev prilik v zavezniškem vrhovnem vodstvu je prišlo do razkola med Francijo in Anglijo v mnogočem ravno zaradi neprestanega sumničanja francoskih vojskovodij, da Angleži preišlijo stediho svoje moči in ne zastavijo vseh svojih razpoložljivih sil za integralno pomoč Franciji. Posledica tega sumničanja je bila, da nista predstavljali združena francoska in angleška vojska tiste sile, kakor bi jo sicer mogli po svojem številčnem stanju in po svoji materialni oborožitvi.

Francoskim vojskovodjem pa je mogoče že sedaj očitati, da niso dovolj pripravili svojih armad za moderni način vojskovanja. Vsa znamenja kažejo, kakor da sploh niso vzeli na znanje posledice nove nemške vojne strategije, ki so jo nemške armije prvič uporabile v poljski vojni. Od podpisa verske pogodbe se je pripravljala francoska vojska samo na pozicijsko vojno. Vse material francoske vojske je bil pripravljen za tako vojevanje, enako tudi vsa vzgoja francoskih vojakov. Nemci v teku svojih operacij niso obšli samo fran-

coske utrjene linije, temveč tudi celokupni način francoskega vojevanja. Po vdoru nemških armad francosko vojno vodstvo ni moglo preko noči totalno spremeniti načina vojevanja svojih armad. Prav tako pa je bilo tudi nemogoče preko noči oborožiti francosko vojsko z orožji, ki bi bila učinkovita obramba proti novi nemški strategiji.

Francoska vojska — pravi pisec na koncu svojih izjavljanj — zasluži vse priznanje za svoje junajstvo, ki ga je pokazala pretekle tedne. Njena nesreča je bila ta, da so smatrali njeni vojskovodje izkušnje iz svetovne vojne za cerkvene dogme. Čuvaj jih te izkušnje, generali iz svetovne vojne, so bili v Franciji avtoritete proti katerim ni bilo priziva. Dočim je bila celokupna francoska strategija zasidrana v konservativnem pojmovanju vojskovanja pa so nemški generali zavrgli vse stare doktrine ter izgradili povsem novo, ki temelji na brezobzirni izbiri motorizacije na zemlji in v zraku.

Francoski piloti o nemških letalih

Poseben poročevalec švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« poroča o svojem razgovoru s francoskimi piloti tik za bojiščem. Izjavili so mu med drugim, da so letalske sile Nemčije štrikrat tako močne kakor francoske. Francija bi rabila, ako bi hotela vzdržati, še to poletje najmanj 4.000 novih letal, in sicer povsem novih in boljših letal. Vse do nemške ofenzive v Belgijo in Nizozemsko so francoska letala tipa Curtis lahko napadala sovražna letala od zadaj in iz precejšnje razdalje ter so jih tudi precej sestrelili. Po tej ofenzivi pa so se polavila v zraku nova nemška letala tipa Messerschmitt, ki so bila znatno boljša in ki so prisilila francoska letala, da so se jim morala zelo približati, pri čemer so se seveda izpostavljala obstrlejanju sovražnih strojin. Ta nova nemška letala so oklopna in oborožena z več strojnimi. Ako so jih francoska letala napadla od zadaj, je bilo takoi v ognju pet do šest strojin, nameščenih v zadnjem delu sovražnih letal. Preden so francoski piloti mogli izvršiti napad, so se morali izogniti izpostavljenemu pasu, do kamor so segali izstrelki nemških strojin.

Potrtega srca javljamo tužno vest, da je naš predobri soprog, ljubljeni oče, brat, stric in svak, gospod

JOSIP MAUSER

TRGOVSKI ZASTOPNIK

danes, dne 18. junija 1940, ob 5. uri popoldne v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek ob 3. uri pop. izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. junija 1940.

Soprega **ELZA**, hčerka **ERNA**, sin **ERVIN** in ostalo sorodstvo.

